

Leto XVIII.

Štev. 47.

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.

Telefon štev. 73.

Naročnina polletno 20 Din, četletno 10 Din

Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Dopise sprejema uredništvo do torka zvečer. Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Za odgovor priložite znamko

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Satanova prižnica

Duhoviti francoski pisatelj Pierre l'Ermite je napisal naslednjo zgodbo:

Dober katoliški mož je šel na katoliški kongres. Na uličnem vogalu je srečal hudiča, ki je bil zelo elegantno napravljen. Na sebi je imel lep površnik, hlače na oster rob zlikane, ognjenordeče nogavice in elegantne čevljičke.

»Kaj pa delaš«, vpraša katolik satana.

»Nadziram tvoj kongres«, je odgovoril satan.

»No, ti gotovo napravlja precej skrbi«, odvrne mož.

»No, malo že, a kaj posebnega pa ne«, odgovori satan.

Toda za njegovimi zlatimi očali je bilo na očeh brati le precej skrbi.

»No, le trudite se in delajte, vi nemni katoličani. kolikor pač hočete, jaz vam že zavijem vrat. Vaši govori in resolucije res niso slabe in so mi včasih res neprijetne... toda glej to pest«. Satan mu je pomolil pod nos svojo koščeno roko in pravi: »Glej, tale roka je mnogim katoličanom zavezala oči, da nič ne vidijo, o to pa jaz sijajno znam«.

Naglo je potem pokazal satan na mimoidoče rekoč: »Glej onega finega in elegantnega gospoda, temu sem že jaz zavezal oči. On je sicer katoličan, a je naročen na moje časopise... In poleg tega kupi še vsak dan ilustrirane revije. On bere najprvo sam, potem pusti nekaj časa ležati na mizi, — a končno romajo njegovi časopisi po vsej hiši in končno pridejo v kuhinjo. O ta že ima zavezane oči!«

Prišla sta do časopisnega kioska. Hudobcu so se oči kar iskile. »Naštet mi vendar katoliške časopise... no, kar pokaži mi jih...« In katolik je pričel šteti... 1... 2...! To je bilo vse.

In sedaj pa preštej moje časopise. In katolik je pričel šteti... 1, 2... 10... 20... 30... 40... in se je končno ustavil pri številki 43. »Ta list tukaj je pojasnjeval satan, pripada meni po uvodnih člankih, ta drugi po podlistkih in romanih, oni tretji po amorskih in ilustracijah«. In res je bilo tako. Na različne načine so vsi ti časopisi vršili svojo službo po navodilih satana samega.

Ko sta se katolik in satan razgovarjala, je prišel mimo katoliški duhovnik. Satan se ga je malo ustrašil, pazljivo pogledal za njim in dejal: »Glej, tudi ta ima zavezane oči. Ves je upehan in poten... ravnokar je pridigoval... in sicer je dobro pridigoval. Pošteno se me je privoščil! Posebno konec je bil sijajen. Toda on je govoril samo pred 400 ljudmi, ki so pa itak verni... jaz pa... no saj si videl mojo utico, kjer prodajam časopise. Le glej, kolikerm pridigam.

Ura je ravnokar odbila 5. Množice delavnega ljudstva so napolnile mestne ulice in ko so šli mimo časopisnih kioskov, je vsak stopil v kiosk in zahteval časopis, pa ne mislite, da katoliškega, marveč svobodomiselnega. »Ali vidiš«, nadaljuje satan, »kakšna je moja prižnica in kakšna je duhovnikova.« Duhovnik nič ne vidi, da je velika razlika med njegovimi pridigami in med mojimi, kakor je razlika med moderno strojno puško in lokostrelom... ne in on tega ne vidi o tem se moreš vendar sam prepričati. On vidi moj kiosk, kjer se prodajajo

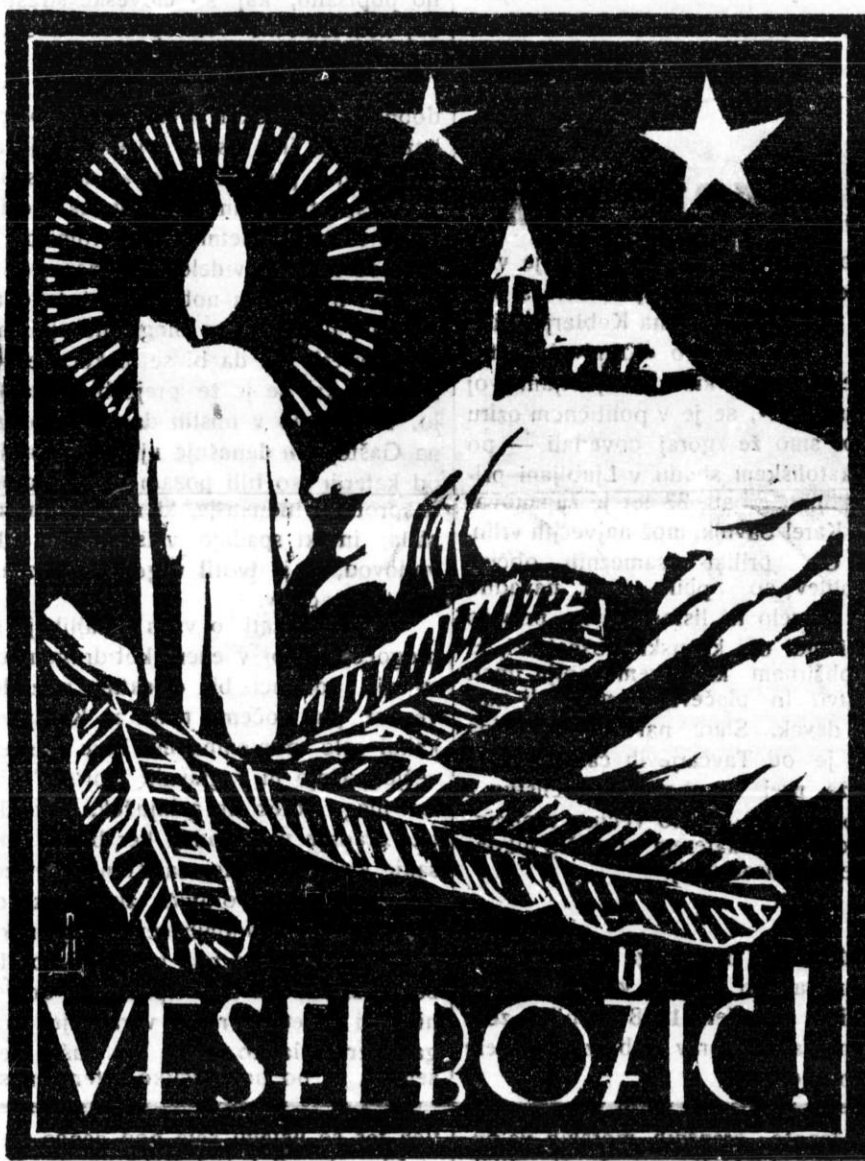
Pavel Bobnar:

Božična noč

Zapel je zvon iz temnih lin
Jehovi v čast in slavo.
Utrinja zbor se z visocin
prelestnih zvezd v nižavo.
Klic src zveni iz hiš in koč:
Pozdravljena, božična noč!

Sneženi prt zagrinja gaj
in rodni dom ljubeči;
v njem biva jasne sreče maj
pri topli, svetli peči.
Ob njej družina bdi pojoč:
Pozdravljena, najlepša noč!

Tam v bornem hlevcu kraj vasi
bil rojen Kralj nebeški;
na slami v jasicah leži
Mesija — Bog človeški...
Ljubezni vse prešine moč:
Oj blažena, božična noč!
Naj praznik bele radosti
oznanja mir, veselje!
Izpolni cvet nedolžnosti
je z rojstvom svetu želje...
Zato vse peva Njega zroč:
Pozdravljena božična noč!

jajo moji časopisi, a se prav nič ne zgrozi. On ima tudi zavezane oči.

Mimo pride ženica, ki se pravkar vrača iz cerkve od neke pobožnosti. »Poglej jo!« pravi satan. »Ona hodi k maši, je članica vseh mogočih verskih bratovščin, a dan za dnem plačuje meni članarino za časopise. O, samo en groš, kaj pa je vendar to, to vendar ni nič, bi rekel marsikak katoličan. En groš res ni veliko, a ti pa gotovo veš, da so neizmerni oceani sestavljeni iz samih majhnih vodnih kaplic. Z groši krščenih ljudi si jaz zidam monumentalne palače v najlepših mestnih predelih — in vanje postavljam čudovite rotacijske stroje, ki so po posebni poročevalski službi zvezani s celim svetom. Vidiš tudi ta pobožna in dobra ženička ima za vezane oči.«

Peklenšček si je popravil očala, ki so mu zlezla na nos in nadaljeval:

Jaz, angel teme, jaz pa nimam zavezanih oči... Jaz jasno in dobro vidim

... da zelo dobro... Ponosen sem na svoje časopise, čigar pridiga zasleduje vse, kakor sitna mačka. Ona skače od kioska do kioska, od trafike do trafike, ona gre v vse mestne predele, ona napolnjuje kolodvore, stopa v vlake, na ladje. Mimogrede se vrine celo v šolske klopi in takaj vpliva na mladino in jo pohujšuje. Moja pridiga gre od mesta do mesta, od trga do trga, od vasi do vasi, da do zadnje gorske bajte prisopiha in tamkaj pridiga. In vsega tega katoličani nič ne vidijo. Da, oni imajo prav zares zavezane oči.

Pomislimo sedaj, ko se bodo naročevali časopisi za leto 1935, kaj neki bi dejal peklenšček, če bi prišel na Gorenjsko. Najbrže bi se na ves glas zakrohotal ter mel roke rekoč: Tudi na Gorenjskem, čeprav so zelo prebrisani in brihtni ljudje, imajo, kar se tiče časopisja, zavezane oči.

Kaj pravite?

Pavel Bobnar:

O polnoči...

O polnoči
na slamici,
tam v Betlehemiški štalici
je rojen bil...
Pastirji vsi
zamaknjeni
glas angelski
so slušali,
najsilajše sreče luč sveta
ogreva zemljo do neba — —
Pripiavala
je zvezdica,
nad hlevčkom se
ustavila.

Pastirji so hiteli k nji,
se poklonili Deteti:
Premili Kralj
iz daljnih dalj
prišel si, da odrešiš svet,
od samega Boga proklet...
O, hvala ti
vse večne dni
za palmo zmage in časti! —
O polnoči
na slamici
tam v Betlehemiški štalici
se je rodil;
človeški rod,
je mir dobil...

Mir ljudem na zemlji...

Spet bodo zapeli božični zvonovi v sveto noč. Njih odjek bo šel v naše hiše, kjer biva delovno ljudstvo — proletariat. Delovni človek bo ob njihovem zvoku zahrepenel po onem miru, ki ga je prinesel človeškim dušam Kristus, ko je stopil na svet. Zahrepeneli bomo po miru, ki ga danes tako pogrešamo.

Kristus je prišel na svet, da oznanja človeštvu nauk ljubezni. S tem naukom je hotel človeštvo osrečiti. Postavil je temelj, na katerem sloni vsa sreča: »Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!«

Ta nauk je bil za tedanji svet revolucija — revolucija duhov. Kljub cvetoči kulturi je bilo tedaj človeštvo v temi. Veliki duhovni se iskali poti iz nevzdržnega družbenega reda, toda edino in pravo pot je pokazal šele Kristus. Suženjstvo, nemoralnost, sebičnost, teror je takrat vladal. Vse je drvelo v prepad — človeštvo je obupno iskalo rešitve, odrešenja. Kristusov nauk je pokazal odrešivno pot. Oprijele so se ga široke množice ljudstva, pred vsem proletariat.

Dobro so razumeli prvi kristjani nauk ljubezni do bližnjega. Kakor bratje so živeli med seboj, premoženje so delili in se nesebično žrtvovali drug za drugega. To je bila doba krščanskega heroizma, heroizma pred vsem zaradi zmage nad lastno sebičnostjo, egoizmom. Ljubezen je prežarjala njihove duše.

Kako pa danes mi, ki nosimo krščansko ime, razumemo nauk ljubezni do bližnjega? Ali se sploh zavedamo, kako daleč stojimo od pravega Kristusovega duha? Sebi v sramoto nosimo danes Kristusovo ime, velikih junakov ljubezni nevredni potomci!

Kako izpolnjujemo kristjani zapoved ljubezni? Pogosto mislimo, da ji zado-

stimo, če damo sem in tja revežu kak dinar ali podpremo dobrodelno društvo ali kaj podobnega.

Kristus zahteva vse več. »Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!« To je beseda, katere ne moremo (ali nočemo) razumeti. Ljubezen zahteva vse več, zahteva vse!

Pogostokrat nam zadostuje katoliška firma. Včlanimo se v katoliška društva, gremo v nedeljo, da nas ljudje vidijo, v cerkev, imamo veliko besedo o katoliškem prepričanju in se trkamo na prsa, češ, zavedni katoličani smo. In ljudje pravijo: to je res katoliški človek!

Na drugi strani pa hudo grešimo zoper ljubezen, kakor da ne bi nikdar nosili krščanskega imena. Premišljamo samo, kako bi si nakopičili premoženja na škodo drugih, kako bi goljufali, spekulirali, — in vse to imenujemo gospodarsko zmožnost.

Pa pri vsem tem tak človek nikdar ne podvomi, da je »zaveden« katoličan. — Tako je in tako bo — kako dolgo?

Svetovna zgodovina se lomi in znamenja napovedujejo velike čase. V prepad drvimo in človeštvo obupno išče rešitve. Skrajni čas je, da se zavemo

važnosti časa in dvanajste ure, ki prihaja.

Prerodimo sami sebe! Kristusov nauk ljubezni nam mora postati bisivo življenje. V dejanju pokažimo svojo vero, žrtvujemo se za bližnjega. Sovraštvo in sebičnost mora zginiti izmed nas. Nič več ne smemo biti pobeljeni grobovi. Ljubimo tudi tiste, ki nas sovražijo. Gradimo pravični družbeni red najprej v sebi, da bomo potem zmožni graditi pravično človeško družbo na temelju neomejene ljubezni do bližnjega. Sebi v sramoto in obsodbo nosimo krščansko ime, če nimamo ljubezni. Nič nam ne pomaga brez nje katoliška firma. Goreti moramo ljubezni!

Ko se bodo oglasili božični zvono- vi, pogledjmo po naših krajih, mestih, industrijah. Revščina, trpljenje, obup! Če smo še kristjani, bomo vsak po vseh svojih močeh delali za rešitev delovnega ljudstva in za pravično ureditev človeške družbe.

Ne zanemarimo tega! Če bomo še naprej ostali taki, kot smo zdaj — bodo strašni dnevi, ko se bo to maščevalo!

Tone Fajfar.

Obletnica in nje refleksi

III.

Čim se je pričela graditi karavanška železnica, se je pojavilo v Kranju tudi dokaj živahneje trgovsko življenje. Nekako iz te dobe datirajo različne nove firme, kojih imetniki so se tedaj preselili v Kranj ter mnogo pripomogli tako k oblikovanju zunanosti hiš, kakor tudi k poživljenju trgovini. Sploh so bila ona eta za Kranj v trgovskem in obrtnem oziru dokaj blagodejna in tudi za okoliškega kmeta ugodna, kajti vse svoje pridelke je tedaj lahko prodajal po priličnih cenah, saj so šli kmetijski pridelki redno na Gornje Štajersko in Koroško po vseh tamkajšnjih industrijskih mestih in po otvoritvi karavanške železnice na Goriško tja doli do Gorice. Vrh tega sta ostala še kot odjemalca letoviški Bled in Jesenice s svojim industrijskim delavstvom.

Kljub vsemu temu pa Kranj ni porastel v onih letih ne po številu prebivalstva ne po gradnji naših hiš. Kranj je ostal slej ko prej malo podeželsko mesto, kakor jih je imela rajnka Avstrija na stotine. Vse te razmere so ostale do predvojnne dobe.

V občinsko političnem oziru je vladalo skoraj popolno zatišje. Šele s prihodom pokojnega dekana Koblarja, ki je osnoval svoje društvo »Kranj« in ustanovil že preje kot kurat v Ljubljani svoj »Slovenski list«, se je v političnem oziru — kakor smo že zgoraj povedali — po prvem katoliškem shodu v Ljubljani pričelo nekoliko gibati. 33 let je županoval pokojni Karel Šavnik, mož največjih vrlin.

Ob priliki osameznih občinskih volitev so pbile sicer navadno po dve ali celo tri liste, volivno pravico so imeli tudi oni kmetijski posestniki, ki so v obširnem kranjskem polju imeli kako njivo in plačevali samo tudi najmanjši davek. Stara narodna napredna stranka je od Tavčarjevih časov naprej kakor že prej od bojev slovenstva z nemštvom, imela veliko večino v občinskem odboru, v katerem ni prišlo nikdar do posebnih nesoglasij.

Zadnja leta preteklega stoletja pa se je jel pripravljati boj za kranjski vodovod, ki je že v letu 1898 stopil v zelo razgibano fazo, čeprav je bil zgrajen šele 10 let pozneje.

Ta boj tvori za mesto Kranj posebno dobo; razburjal je sicer mirne duhove kranjskega meščanstva in vse bližnje podeželske okolice.

Kampanja, ki se je vodila, je bila ljuta in je absorbirala vse sile kljub malenkostnim malomestnim razmeram ter pustila končno problem, za katerega se je zanimala skoraj vsa slovenska javnost. To je popolnoma naravno, ker je odločal o usodi vodovoda slovenski parlament — tedanji deželni zbor kranjski.

Za gradnjo vodovoda sta obstojali dve skupini, katerih pripadniki so mobilizirali v boju za zmago ene ali druge vse razpoložljive sile ter se niso strašili v boju za propagando še tako velikih izdatkov — na eni strani občinska, na drugi strani pa privatna podjetnost, ki je imela vsekakor v zvezi z drugimi projekti zelo mnogo pobornikov.

Končno je vsa zadeva z velikimi svojimi vprašanji postala že več ali manj tragikomična in zasluži, da bi jo nekoč ovekovečil pisatelj v večjem romanu, tedaj, ko bodo nje poborniki na eni kakor na drugi strani in njih potomci že davno snivali večer sen. V tem romanu, ki bi bil do skrajnosti napet, bi bilo jasno popisano, kaj so človeške strasti in kaj neuresničeni velikopotezni načrti in njih posledice.

K tej povesti bi spadalo nekaj istodobnih postranskih stremljenj, ki bi pokazala, da ima vsaka misel nekaj zase ter da ni a priori zametovati idej svojega nasprotnika in da je v takih ozirih iskati vedno pametnih kompromisov. Iz te povesti bi se videlo tudi jasno, da ni nobena trditev in noben načrt tako nesmiseln, da bi se ne moglo nekaj iz nje prevzeti, ali da bi se nekoč ne preklinjalo, kar se je že preje blagoslovljalo. Tu imamo v mislih današnje tovarne na Gaštelu in današnje njih zagovornike, od katerih so bili posamezniki odločni nasprotniki industrije, ki naj bi tam nastala, in ki spadajo v isto dobo kakor vodovod, ki je tvoril v gotovem oziru le del teh načrtov.

Danes pisati o vseh detajlih je nemogoče, ker bi v enem kot drugem oziru njih potomci bili direktno prizadeti, vendar pa hočemo temu za Kranj vsekakor zelo pomembnemu boju posvetiti večjo pažnjo in v glavnih obrisih skicirati njega potek in zaključek, v kolikor tiče gradnje vodovoda, ker bo to vprašanje kmalu tvorilo za Kranj spet zelo važen problem. Polovica življenjske dobe velikih vodovodnih cevi je že pri kraju in ne glede na njih kapaciteto bo treba z ozirom na njih trpežnost v dogledni dobi načeti to resno vprašanje, ki se ga sicer še lahko nekaj let pušča neresenega, ki bo pa z veliko intenzivnostjo

stopil svoj čas pred občinsko zastopstvo. Tedaj pa bo treba obenem s tem vprašanjem rešiti tudi drugo najvažnejše vprašanje, t. j. emancipacijo Kranja v vodovodnem oziru.

V svesti smo si lahko, da je sedanja rešitev radi razmer, ki so se med tem tako bistveno spremenile, le začasna, in ni izključeno, da bi pri teh razmotiranjih ne prišel v upoštevanje spet oni drugi svoj čas zavrženi načrt. Kadarkoli pa se bo vprašanje ločitve načelo, je čisto jasno, da bo njega rešitev silno težka, kajti izključena je ureditev razširjenja vodovoda na današnji podlagi.

V teh bojih za zgraditev vodovoda se je izoblikovala vsa bistvenost stare kranjske mentalitete, ki je v nekaterih ozirih ostala še do današnjih dni. V tem oziru je igrala veliko vlogo tudi kmečka, ne samo meščanska trma.

Za Kranj je bila gradnja vodovoda potem, ko je že stalo novo gimnazijsko poslopje, velik nov problem, ki je dobil skoraj v isti dobi svojega sovrstnika v gradnji tržiške železnice, na katero pa kranjska občina seveda ni imela take ingerence, kakor na gradnjo vodovoda. Tudi gradnja savskega mostu spada v isto dobo. Tržiška železnica je po svoje za nekaj časa Kranju koristila in to za časa gradnje, potem pa mu je celo škodovala, ker je odvrnila ogromen del prometa od Kranja.

Pred vsem pa je bila prevdarnost, ki je dičil tako mlade kakor stare pri izvedbi novih načrtov, pri katerih so bili vsi več ali manj laiki in so se tega tudi zavedali. V glavnem je obstojalo le vprašanje za in proti. Nihče ni poantiral, čigava ideja in čigavo delo in zasluga je en ali drugi projekt. Značilno je dejstvo, da se je v zgrajenem novem gimnazijskem poslopiju vzdala spominska plošča, in so nekateri člani občinskega odbora prepovedali vklesati na njo svoja imena, čeprav so imeli za gradnjo samo in za ustanovitev zavoda sploh marsikaj zaslug. Danes bi bilo menda malo takoskromnih mož.

Lovei!

V založbi Tisk. društva v Kranju je izšel **Lovski koledarček za l. 1935**. Razen koledarja vsebuje določila o lovskem času in izčrpne podatke o naši divjačini, tako da ga noben lovec ne bo mogel pogrešati, posebno ne, ker je edini te vrste pri nas. Cena je po kom. Din 2.—, pri večjem naročilu Din 1.50.

Trgovci in obrtniki! Tudi za Vas napravimo: **Žepne koledarje** na 4 straneh v več barvah, 100 komadov 85.— Din. **Stenske koledarje** v več barvah 100 kom. 95.— Din z naslovom in reklamo trvdke. **Tiskovno društvo v Kranju.**

Pavel Bobnar:

Božič v tujini

Ko je bil zapustil zemljo domačo, je taval nalik izgubljenecu po svetu in upanje mu je ugasnilo kakor slabotna lučka v viharju.

Delal je v Argentini in Paragvayu, nato ga je zaneslo v Kalifornijo, zopet odondot pa ga je pritiral urnobesni val življenja v džungle in prostrane prašume tropičnih Havajskih otokov.

Kadar se je v prostih urah sprehajal po divjih goščavah, sredi ognjeno cvetočih vej poinsetij, mu je čestokrat zasenčilo dušo grenko spoznanje brezdomca, ki je zavrgel tiho srečo rodne domačije. V takšnih trenutkih mu je v bolestni razdvojenosti zadrgetalo srce, pogled mu je splaval preko prozornih valov Tihega oceana in zavzdihnil je iz globine srca: Odpusti, odpusti mi!

Ni mu posihmal mogla umiriti razpaljena čustva težkih spominov niti »hula« —, plesoči sveti ples havajskih deklet, niti ga niso motili valoveči boki njihovih rjavih teles ob melodičnih zvokih »ukulele«. Pozabil je celo na čuda

krasno lepoto oranžnih morskih valov, kadarkoli so bleščali na podnožju vitkih kraljevskih palm v svitu zahajajočega sonca. Doumel je vso neznatnost človeka sredi neizmernega rituala pod tujim nebom —

Tudi danes je mnogo mislil na rodno grudo. Dvanajstič v življenju je preživljal Božič v tujini. Pred trdnimi očmi se mu je nenadoma porajala medla silhueta davne in brezskrbne mladosti. Njegova draga je imela sive oči, kakor vrhovi jablane v večernem umiranju. Ona sedaj spi... Njena odeja je istotako bela, kakor ona mehka božična noč, ko izza vseh oken lebde božična drevesca. A v hiši njegovega očeta, katera se nahaja v neki daljni vasi, šumi slama pod nogami toplo in mehko. Ljudje se vesele rojstva ljubezni, uživajoč srečne ure. Videl je — kakor v drvečem filmu — bežne obrise mogočnih nebotičnih gora, romantična jezera in plodne ravnine s temnomodrimi šumečimi rekami. Ko pa je naposled zagledal v prividu mučeniški obraz svoje matere, je planil mrliško bled iz svoje kolibe. V beli tropski obleki je dirjal nalik kaznenec po peščenih

tleh ter se ustavil šele pod senco šelestežih palm. Zakopal si je glavo v dlani in brezbržno zablodil v liane apifitičnih rastlin na drevesnih deblih.

Dolgo je slonel in zdelo se mu je, da stoji nad brezdanjim prepadom, v katerega se utegne vsak trenutek zrušiti.

Pred tremi meseci mu je umrla mlada Ruth, s katero se je bil pred leti poročil. Njiju zakon pa ni rodil željenega blagoslova, zato ni dolgo žaloval po njeni izgubi.

Bolj ko kdaj prej je zahrepenel danes po resnični sreči in zaželel je, da bi mu zrastle peruti, s katerimi bi ko ptič poletel čez sinje nemirno gladino veličastnega Atlanta v rajsko deželo svoje domovine...

Samo enkrat, da bi mogel poljubiti sveta tla borne izbe, kjer mu je pred davnimi leti tekla zibel, samo enkrat, da bi mu bilo zazreti se v mile oči svoje drage, ki ga morda še vedno pričakuje, da se povrne k njej in izpolni prisego, ki jo je sedaj sam — nezvesti — v daljnem svetu tako kruto prelomil. Ko bežen stavec bi poromal skozi stoletne pragozde in prav nič se ne bi bal divjih

krvoločnih zveri. Hodil bi leto dni čez gore in doline, čeprav bi mu krvavela iz ranjenih nog črna kri...

In ko bi naposled priromal: domov k ljubi mami, pokleknil bi pred njo v spoštovanju ter jo prosil — prosil naj mu odpusti. Nato bi olajšan umrl v njenem naročju, potolažen in rešen vseh pozemskih bolesi —

Vrnil se je v koč. V ušesih so mu tajinstveno brneli milotožni glasi doneja, kakor nekdanj, ko je bil v bolečini slovesa prisluškoval svetonočnemu petju zvonov tam v daljni domači vasi...

Zakoračil je do kamina ter si — kakor v sanjah — natočil kozarec kokosovega mleka, toda že v naslednjem trenutku ga je pri srcu strašno zbolelo. Krčevito se je zgrabil za prsi in se neizrečeno truden opotekel čez posteljo —

Tako je obležal v brezsrčni tujini on, ki ga je vozil ponosni tok časa po prostranem, belem svetu; omahnil je v samotni havajske džungle naše gore list zapuščen, s pogledom obrnjenim proti zapadu, kjer je v daljnih daljavah počivala v miru rojstna vasica in v njej hišica, v kateri so tisti čas njegovi domači prižigali svečke božičnim jasicam — — —

Tedenske novice

Iz uredništva in uprave

Srečen božič

Vsem našim cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem, dopisnikom in raznašalcem, kakor tudi prijateljem lista želi uredništvo in uprava prav vesele in in blagoslovljene božične praznike.

Podjetja in gg. trgovce ter poposameznike, ki žele priobčiti novoletna voščila, prosimo, da te pošljejo najkasneje do 27. decembra.

Kranj

Delavsko podporno društvo v Kranju bo priredilo v soboto, dne 22. decembra ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 23. decembra ob 4. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma v proslavo velikega slovenskega pisatelja Ksaverija Meška njegov božični misterij »HENRIK GOBAVI VITEZ«.

Knjižnica v Ljudskem domu je odprta vsako nedeljo in vsak praznik od 9. ure zjutraj do 12. ure popoldne. — V knjižnici so na razpolago slovenske, nemške in srbo-hrvatske knjige, kakor tudi razne slovenske poučne in zabavne knjige, življenjepisi i.t.d. — Vsi oni pa, ki imajo že dalje časa izposojene knjige, se naprošajo, da jih blagovolijo vrniti vsaj tekom 14 dni. Vsakega prijatelja lepe knjige pa vabimo, da se zgleda ob nedeljah in praznikih v knjižnici Ljudskega doma, kjer je na razpolago toliko lepih knjig.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča svojim članicam, da bo stanek zadnje nedelje v mesecu t. j. 30. decembra ne v Delavskem domu, kakor navadno, ampak v župnišču v pevski sobi (prva soba levo v pritličju).

Streljanje. Strelski šport se je v zadnjih letih zelo razvil. Obširnejša poročila bomo dobili na občnem zboru, ki bo dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma v Kranju.

Veseli je kratko, kesanje pa dolgo! O resničnosti tega pregovora se je že marsikatera gospodinja prepričala, ko je pregledovala svoje prezgodaj raztrgano perilo, ki ga je prala s kakim samodelujočim pralnim praškom ali z manj vrednim milom. Zato vsaki gospodinjki svetujemo, da pere svoje perilo vedno le s priznanim dobrim MILOM ZLATOROG, da se na ta način obvaruje pred neprijetnim presenečenjem.

Zapisnega rezervne vojske. V nedeljo je prisegala rezervna vojska. V Kranju se je vršila zapisnega na letnem sokolskem telovadišču. Skupaj so prišli vojaki iz bližnjih in daljnih občin.

Šmartin pri Kranju

Vombergarjeva drama »Vrnitev«. Jugoslovanska strokovna zveza, strokovna skupina delavstva in nameščenstva iz Kranja gostuje na praznik sv. Štefana dne 26. decembra ob pol 4. uri popoldne v dvorani »Šmartinskega doma« z Vombergarjevo dramo »VRNITEV«.

Stražišče

Vprašanje gorenjske bolnice. Je zanimivo tudi za nas. G. predsednik občine predlaga 3% doklado za bolnico, drugi so pa še bolj točni in predlagajo v interesu občine, da naj bi se to doklado dovolilo le pod pogojem, če se

bolnica napravi v Stražišču. Nekateri pa bi radi celo to, da naj bi bolnica stala kar v Sokolski ulici, da bi bila čimbolj pri rokah. Kako se bo zadeva še uredila, pa seveda ne vemo. Prav pa bi res bilo, če bi bolnico dobili pri nas, kajti zrak je dober, voda tudi, ljudje pa sploh bolehalo. Šmarjetna gora pa je z gozdovi in dobrim zrakom kar zraven.

Vprašanje bednostne akcije. Naši možje so glede te akcije takega mnenja, da bodo z našim denarjem že podpirali domače reveže v občini. Tako naj store povsod, pa bo zadeva rešena. Ker pa itak plačujemo dovolj tudi drugih davščin, smatrajo pri nas, da se naj kar iz teh davščin podpira reveže, saj so davščine itak dovolj visoke.

Varstvo sadnega drevja pred škodljivci je tudi predmet javnih razprav in gre glas o zajcu kar po celi občini. Tudi neka okrožnica, v kateri se posestnikom nalaga obveznost varstva drevja proti škodljivcem, je tu znana.

Primskooo

En jur in dva jurja sta samo dva jurja. Tudi če dodamo še enega in če še tako znamo matematiko, ne bomo dobili treh jurjev. Zakaj? Ker je eden živ, dva sta pa mrtva. Živo in mrtvo pa se ne da spojiti. Če bo koruza še šla — bodo pa res mogoče trije. Samo čigavi bodo — je vprašanje.

Kant. Še vedno ni minul strah naših ljudi pred to besedo. Res je malo težko takole po zimi iti na kant. Ko bi bil vsaj sneg, bi si postavili hišo kje na polju, kakor Eskimi, kar iz snega. A žal ni niti snega, zato ne kaže iti na kant.

Prosimo za olepšavo praznikov. Namreč pri cerkvi bi bilo prav praznično, če bi tisto pogorišče vsaj za božične praznike pokril sneg. Imeli bi lepše praznike. Mogoče naše upanje ne bo zastoj.

Križe

Proslava praznika Zedinjenja. V zadnjih dveh številkah »Gorenjca« smo poročali nekatere stvari napačno in je pomota nastala v uredništvu. Tako bi se v dopisu pod gornjim naslovom z dne 8. t. m. moralo med drugim glasiti: »Svečanost so otvorili pevci iz Dupelj, pod taktirko tamkajšnjega g. šolskega upravitelja« in ne »upokojenega šolskega upravitelja.« Ravno tako bi se moralo glasiti: »Kot zadnji je nastopil g. šolski upravitelj Boltezar,« a ne Bolzar, kar je pomota v priimku. — Torej ni pevskega zbora iz Dupelj vodil g. upravitelj Boltezar, kot je navedeno v popravku z dne 15. t. m. v »Gorenjcu«, ampak g. upravitelj iz Dupelj, dočim se je pod vodstvom g. Boltezarja vršila šolska proslava v narodni šoli v Križah, katere upravitelj je.

Kokra

Poroka. V četrtek, dne 13. decembra, sta bila v Kokri poročena g. Maksimiljan Mitri, preglednik finančne kontrole z Jezerskega in gđc. Jera Sluga, hči posestnika iz Zg. Kokre št. 13. Naj jima bo varno pot življenja.

Žalostna smrt. V petek, dne 14. decembra je 9-letni šolar Arnež Janez iz Zg. Kokre 59. nesel domov staršem po šoli pol litra žganja. Med potom pa je nesrečnež izpil toliko žganja, da je obnemogel in po zastrupljenju z alkoholom

Persil in Henka

brez teh dveh ni pranja!

drugi dan ob 4. uri zjutraj umrl. — Nesrečno žganje! — Otrokom žganja in vina ni dati ne le v roke, kaj šele piti!

Tržič

Spominska plošča. Na ubožnico so vzdali marmornato ploščo v spomin narodnemu delavcu Markunu Antonu. Ljudje, zlasti mlajši, smo ga poznali le kot hlapca pri ing. Karlu Pollaku. Zadnja leta je pa preživel v občinski ubožnici. Ko so nekateri zapazili vzdano ploščo, so si dovolili opazko: »Bolje bi bilo pokojnemu napraviti vsaj skromen spominek na grobu, da ne bi bil tako zapuščen, ovekovečil bi se pa na njega spomin ravnotako«.

Hudi smo. 12. t. m. je bila seja upravnega odbora obrtno-nadaljevalne šole. Ob tej priliki se je g. vodja zelo hudoval na druge. Bolje bi bilo za vodjo, če bi se hudoval sam na sebe, ker ljudje, odrasli, vajenci in učenci, vendar nimamo zaprtih oči. Pregovor pravi: »Besede mičejo, vzgledi vlečejo«.

Prireditve. V nedeljo pred božičem bo v Našem domu ob 3 uri popoldne božična prireditev Katoliške akcije. Namen programa je, napraviti čim lepše božično razpoloženje. Vabljeni vsi. Pridite

Selca

Igra. Na Štefanov dan, 26. decem. ob 3. uri pop. igramo v Krekovem domu lepo in vsebinsko globoko Jalenovo dramo »DOM«. Igra spada gotovo med

naše najboljše slovenske drame, zato ne zamudite ugodne prilike, videti nekaj lepega. Vstopnina običajna.

Smrt kosi. V torek 18. XII. je v Dolenji vasi umrla po večletni težki boleznici blaga in dobra krščanska žena Jerica Rant. Zapuščala mladega moža in 5 otrok, ki vsi strti žalujejo za svojo blago mamico. Iskreno sočustvujemo z dobro družino. Dobro ženo naj pa Bog poplača za njeno hudo trpljenje.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 D.

Napol svileni dežnik s svetlo kluko, se je v nedeljo dne 16. t. m. zamenjal v kavarni Stara pošta. Prosi se da oseba, ki si je dežnik izposodila pomotoma, istega vrne pri plačilnem v kavarni Stara pošta.

Isti dan se je na cesti pred Prešernovo kletjo izgubila damska nova rjava usnjena leva rokavica. Oseba ki jo je pobrala in je bila opazovana naj jo čim prej odda pri plačilnem hotel Stara pošta.

Parcelo dobro za stavbišče, ca. 5000m² poleg gostilne »Krone« v Kranju; celo ali deloma in dve parceli gozda v Udrem borštu, proda Križnar mlekarja Tržič.

Kojaški vajenec se sprejme. Naslov v upravi. Istotam se kupi m. g. kolo.

Vesele božične praznike želi vsem cenjenim odjemalcem

Gorjanc Franc, veletrgovec, Kranj

Najprimernejša darila za božič, novo leto Vam nudi priznana solidna tvrdka **B. RANGUS, zlatar, KRANJ**

Uradi, javni lokali, tovarne in c. tvrdke - zanimajte se za stenske ure Reform. Brez navijanja in električnega toka. Točne informacije in vpogled v trgovini.

Cerkije

Odšla je učiteljica cerkljanske osnovne šole gđ. Gabriela Grimm na višjo pedagoško (vzgojiteljsko) šolo v Zagreb, kjer ji želimo lepih uspehov.

Mlekarski tedaj. Skupni obrat v v Naklem je priredil v četrtek celodnevni živinorejsko-mlekarski tedaj v prostorih Ljudskega doma.

Zapisnega vseh vojaških obveznikov cerkljanske občine se je vršila v nedeljo ob 15 v dvorani Ljudskega doma. Dvorana je kar prav prišla, da ni bilo treba v dežju stati na Hribarjevem dvorišču. Čez sedem let vas prav pride, se glasi pregovor. Hvalevredno je, da se je zapisnega izvršila doma in ni bilo treba možem in fantom v Kranj.

Stare listine, 185 po številu, so se našle pri Petriču na Zg. Brniku. To so razne pogodbe, oporoke, celo latinsko pisane, na pergamentu, najstarejša iz l. 1616. Petriči so se namreč do leta 1848 šteli med kmete-svobodnjake ali lantovške kmete, ki niso bili podložni graščini ali samostanu, prosti desetine in tlake. Upravno in sodno so bili podrejeni naravnost deželnemu glavarju. Petrič in Jeraj z Vodice sta bila največja svobodnjaka na Kranjskem. Poleg listin, pri čemer nekdanje posebne slave, se je ohranilo pri istem še več drugih lepih starin, ki pa so že odprodane. Taka svobodna grunta (Freisass) sta bila v cerkljanski fari edino še Petričev in Zahlevarjev iz Vasce.

Elektrika. Dodatno k vprašanju Čimzarjeve elektrarne naj omenimo še sledeče: Ko govorimo o priključitvi na velenjsko, ni gotovo ne smemo prikrivati velikih stroškov, ki bi nastali s tem. Treba bi bilo vse omrežje prenoviti, kar bi menda stalo cerkljansko občino celih 500.000 Din, šenčursko pa 300.000 Din. Da te vsote, čeprav se zdi precej pretirana, prebivalstvo samo ne bo zmoglo, je več kot gotovo. Zato, čeprav sedanjí tok ni prvovrsten, bo kmet, ki itak ni v tem oziru preveč natančen, ostal pri starem.

Moderno iznajdbo za sortiranje kamenja v štiri vrste je iznašel neki domačin. Kdor je „firbčen“ in se zanima za napredek, naj si to znamenitost ogleda na licu mesta, gori za Sangradom. Izum baje še ni patentiran.

Čudni lepaki so se pojavili po Cerkljah. Kar v domači tiskarni so natisnjeni. Vsebujejo pa menda lepe nauke, samo malo preveč kreпки so. Boljše bi bilo pustiti, da se zlo samo uje.

Razsekan jez in podrta uta nad Čimzarjevo elektrarno pričča, da neki surovež ne ve za 7. božjo zapoved.

„Hudiča je plac“ — tako je na stopnicah pod korom dopovedoval zadnji nedeljo nek „fant“, češ da ne more v cerkev, ker tam ni prostora. Gotovo se je s tem zelo postavil, samo drugič se bo še bolj, če gre namesto v cerkev v oštarijo, kamor tak edino še spada.

Gorenjca bodo odslej dobivali vsi naročniki, oz. o katerih je upati, da naročniki še postanejo, po pošti. Kdor pa bi rad kupil le to ali ono številko, bo na razpolago pri Zelenčevih v Cerkljah še vedno nekaj izvodov.

Pripomba. Uredništvo pripominja, da naš g. dopisnik iz Cerklj ni istovesten z informatorjem, ki je povzročil priobčeno vest, da bi se udeležil g. dr. Natlačen zborovanja „Boja“ v Cerkljah.

Škofja Loka

Obrtniški teden. Pretekle dni so naši obrtniki na območju svojega Združenja t. j. po občinah Šk. Loka, Stara Loka, Sora in Zminc zelo živahno delali. Naprosili so posamezna vodstva tukajšnjih šol in hodili vsak dan po teh šolah naši mladini predavati o pomenu „obrnitiškega tedna“. Posebno sta se trudila za čimvečji uspeh tajnik Združenja obrtnikov Planina in načelnik strokovnega odseka čevljarjev Hafner. V vseh šolah sta našla polno naklonjenost, posebno pa na meščanski šoli in pri vodstvu samostanskih šol, t. j. osnovne, meščanske in učiteljske. Združenje je želelo na ta način povedati mladini, da je treba v teh hudih časih tako za obrtnika in kmeta res nabavljati le domače izdelke in domače blago, da tako stan stanu pomaga, da ne izvozijo inozemske trdnice naših žuljev iz države, nam samim pa ne dajo nobene koristi.

Pa tudi drugače smo opazovali večjo delavnost; tekoj ob otvoritvi tedna so vajenci raznašali male letake, na katerih so obrazložili težak položaj svojega stanu in vabili na obrtniško zborovanje, ki se je vršilo na praznik 8. decembra ob 9 uri v telovadnici nove šole. To zborovanje je otvoril predsednik Združenja Lotrič, pozdravil je vse navzoče predstavnike oblasti in organizacij, zlasti predstavnika sreske izpostave g. glavarja Legata, mestnega župnika č. g. Podbevška, predsednika mestne občine g. Šinka, ravnatelja mešane meščanske šole g. Sovreta, upravitelja osnovne deške in obrtno nadaljevalne šole g. Rojca, zastopnika učiteljskega združenja za sodni okraj Šk. Loka g. Debeljaka in predsednika strokovne organizacije g. Severja, nakar je podal besedo tajniku okrožnega odbora obrtniških združenj v Ljubljani g. Šubicu. Po govoru g. Šubice pa je prepustil predsednik Lotrič vsled hripavosti vodstvo zbora tajniku Planinu, ki je pozdravil pozneje došle in sicer zastopnico Kola jug. sester gospo Ferjanč, predsednika Vincencijeve konference g. Tavčarja, in predsednika Združenja gostilničarjev g. Kavčiča. Govorili so gg. Legat, Podbevšek, Šink, Sovre, Rojč, Debeljak, Sever in Guzelj. Večini je najbolj od srca spregovoril g. Sever, ko je razložil, kako bi vsi morali delati po geslu „kupuj domače blago“ in kako bi moralo tudi naše časopisje nas vse v tem podpirati in odkloniti vse te kričiče reklame inozemskih trdnk. Povedal je, da se je na tem stališču od vsega početka obdržala „Delavska pravica“, katero naj bi naše časopisje začelo posnemati. Razložil je, kako take reklame zvodijo naše ljudstvo v smer, da misli, to je pač domača trdnka, saj jo vse časopisje hvali in priporoča. Spregovoril je tudi načelnik naših čevljarjev in med drugim tudi to povdalil, kako so naši obrtniki ob dneh naše žalosti okrasili svoje izložbe, prižigali spominu viteškega vladarja lučice, okna inozemskih trdnk pa so bila prazna; pač ni tujcu mar naša žalost in izguba. Ko je končal, je predsednik Združenja krojačev in krojač g. Hafner prebral resolucijo, katero je zbor soglasno sprejel. Planina se je končno vsem zahvalil za veliko udeležbo (okrog 200) ter prosil vse, da podpirajo domačega obrtnika.

K zboru še nekaj misli:

1. Ker smo slišali izvajanja ravnatelja mešane meščanske šole g. Sovreta, kateri vzgaja našo mladino za naš obrtni naraščaj, ali bi ne bilo možno, da ta zavod prevzame vodstvo obrtno-nadaljevalne šole, ker bi bilo le nadaljevanje istega pouka, kot ga ta zavod že naši mladini podaja?

2. Po besedah g. Legata imamo vtis, da bi se moglo zapreti delavnico, ki uničuje naših 33 čevljarjskih mojstrov, zato priporočamo odboru Združenja, po-

sebno pa strokovnemu odseku čevljarjev, naj energično nastopi.

3. Iz vseh govorov se je kazalo, da ne bo nihče podpiral naših sušmarjev, upajmo da se bo ta misel zanesla v zadnjo gorsko vas, in da tudi naši meščani teh ne bodo podpirali.

Če končno še to potožimo, da uvažajo take obrtne izdelke, ki jih naši obrtniki tu lahko naredijo in ni treba zapostavljati naših izdelkov.

Tako naj ves ta teden prinese našim obrtnikom več zaslužka, vsem pa voljo, da delamo po geslu „svoji k svojim!“

Naš kino. Odkrito povemo, da ostro obsojamo neprimernost programa v loškem kinu, ko se je predvajalo film o pogrebu našega kralja skupno s „Tarzanom“. Mi Gorenjci smo tako ljubili našega kralja, da se nas naravnost žali s takim programom. Je pač vse za denar, kot se je na nekem sestanku v brk povedalo.

„Trije vaški svetniki“ se uprizorijo na Štefan dan v Društvenem domu zvečer ob 8 uri. Ker nastopijo v glavnih vlogah Matevž, Trdinč in Lovrčev Jože ter Znamenčkarca, Lahova Iva, in še drugi naši poznanci, je zanimanje že sedaj veliko in bo dvorana zasedena. Nakup vstopnic v predprodaji v trgovini Planina.

Zapisnega vojnih obveznikov se je v nedeljo dopoldne izvršila z vso slovesnostjo. Obred je izvršil mestni župnik g. Podbevšek, nakar je imel poveljnik polka Škofjeloškega nagovor v srbskem jeziku. Žal, da je motil dež in marsikdo ni razumel vsaj posameznih stavkov ne. Navzoča je bila častna četa s polkovim praporom.

SK „Sora“. G. dr. Viktor Kocijančič je bil ponovno izvoljen za našega predsednika. Ker je za klub storil že mnogo dobrega, smo takega predsednika veselili.

Preddoor

Vodovod. Pri nas so ustanovili vodovodno zadrugo, ki naj bi oskrbela izpod sv. Jakoba dobre pitne vode vasem Preddvor, Nova vas, Breg. Kaj bo pa iz tega, je še vprašanje. Manjka denarja, to je res! Pa še bolj manjka vere vase in smisla za skupnost. Da bi nam, ki se nam hoče naslova: letovišče, bila voda potrebna, k sreči nobeden ne taji. Iz Brega, kjer je potreba največja, se baje nobeden ni prijavil k zadrugi! — Govori se o nekem bolj obsežnem načrtu, da bi se vodovod namreč potegnil do Kranja in čez Savo. Ta načrt bi ne bil napačen in je lažje izvedljiv. Vlada bi se gotovo bolj zavzela zanj, in stroški za napravo in za popravila bi bili manjši. — Naj bi že bilo eno ali drugo, da bi le bilo!

Umrla je v Sarajevu sestra Bernarda Robleka, p. d. Hladnikova iz Bašlja.

Prejšnjo nedeljo je uprizoritev igre „Na sodni dan“ uspela v občo zadovoljnost.

Vrše se že priprave za „Silverstrov večer“ z izbranim sporedom, katerega objavimo prihodnjič.

Gledališko in pevsko društvo ima prihodnjo nedeljo ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor.

Pri polnočnici nastopi pomožen pevski zbor, ki ima nad 40 pevcev.

VINA dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ul. 11.

Ako hočete imeti za zimo lepo in dobro izdelane čevlje po meri, kakor smučarje, gojzarje itd., pohitite k

IANKU PERČIČU
Rupa 30 pri Kranju
Dobra in trpežna obutev je najlepše darilo!

Raklo

Vombergarjeva „Vrnitev“. Za praznik sv. Štefana popoldne nam, kakor čujemo, pripravlja naše gasilsko društvo lepo božično igro. Prav! Nas zelo veseli, da se bomo imeli vsaj kam dejat. Že vnaprej priporočamo tudi ponovitev, ker bo gotovo „vlekla“, čeprav so nam jo kranjčani precej disgustirali v „Slovincu“.

„Župce“ za Božič ne bo. Pri trgovki Resmanovi nekam nazarensko diše njene putke. Dve noči jim ni dal miru. Pa so ga k sreči dvakrat pregnali. Eni putki je že zavil vrat, pa je ni imel več časa pomašiti v vrečo. Res smola! Vedno le ne znajo krast, čeprav se jim zelo velikokrat posreči.

Kaj je s Tončko? Tako vprašujejo ljudje. Kaj? Nič drugega kot to, da smo javno žigosali, da bi kdo — Peter ali Pavel — sramotil revne otroke radi njihove obleke. Če mu ni po volji, ker se ne more vžiti v to, da nimajo vsi denarja, mu ni mogoče pomagati z drugim nasvetom, kot, da naj poseže v svoj lastni žep in pokaže dobro srce! Škoda, da so nekateri ta dopis tako napačno razumeli.

Gospodarstvo Po zborovanju Živinorejcev!

V ponedeljek, dne 16. novembra t. l., se je vršil občni zbor Zveze živinorejskih selekcijskih zadrug v Kranju. Na dnevnem redu tega občnega zbora je bila zelo mučna točka dnevnega reda, namreč sklepanje o likvidaciji Zveze. Kljub neštetim odgovorom na razna vprašanja, zakaj je potrebno, da zveza likvidira, in kljub 2 urni debati o tem vprašanju, se to vprašanje ni moglo razjasniti — vsaj po brezkončnih vprašanjih bi se moglo tako soditi.

Ne kot delegat na občnem zboru, ampak kot opazovalec celotnega razvoja, ki je privedel do tega občnega zbora, si morem razlagati cel položaj. S pravilno razlago pa ne morem drugače začeti, kakor da si predstavljam, da je to zelo napeta drama, ki se igra že nekako dve leti, jaz pa da sem ves čas nekako v sredi med tistimi, ki igrajo na odru. In tistimi, ki se pripravljajo za kulisami, tako da imaš možnost opazovanja na obe strani. — Kakor je živina navadno v takih hlevih najlepša, kjer jo krmi samo ena skrbna oseba, tako je tu s pospeševanjem živinoreje, da je pospeševanje uspešno le tedaj, kadar se pospešuje sistematično po enotnem načrtu. Pri nas je bilo zadnja leta žal ravno nasprotno; imeli smo priliko opazovati, da se je pospeševanje čim dalje bolj ločilo v dva, po namenu enaka, a po načinu različna dela. Vsako delo in tako tudi pospeševanje živinoreje je popolno le tedaj, ako sodelujeta oba potrebna činitelja.

To bi bilo nekako prvo dejanje naše drame. Do sem je bila ločitev lastnih poti še bolj skrita (duhovna), toda kakor vsaka stvar, kadar začne cveteti, zoreti, ali gniti, gre čim dalje hitreje. Tako je šlo tudi tukaj, da sta se v drugem dejanju končno skoraj popolnoma ločila zadržno pospeševanje živinoreje, — čeravno sta, kakor smo zgoraj videli, samo skupno popolna.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem izletnikom in prijateljem Sv. Jošta

Sedej Valentin

gostilničar — Sv. Jošt-Kranj

Doorska vas pri Radoljici

Ne vemo ne dneva ne ure. Za večno nas je zapustil naš dobri vaščan g. Franc Gogala v starosti 86 let. Pokojni je bil dolgo časa občinski odbornik, občinski svetnik in okrajni šolski svetnik. Njegova zasluga je, da smo dobili prepotrebni vodovod in električni tok. Bil je dober gospodar. Zapustil je 7 dobro preskrbljenih otrok. Kako je bil priljubljen v vsej okolici, je pričal njegov pogreb. Naša vas še ni videla takega pogreba. Za vse njegove zasluge smo mu prav hvaležni in ostali mu bodo tudi znanjci. Bog bo za njegova dela bogat plačnik.

Tisti na drugi strani so pa tudi upravičeno trdili: denar za pospeševanje je javen, ker ga plačajo vsi davkoplačevalci (zadružniki in nezadružniki), zato ga ne dajati organizacijam, v katerih nimajo vsi možnosti, da se ga poslužujejo. Poleg tega pa še globoka zavest položaja ter vpliv na obeh straneh, in tako smo drišli v položaj, ki je mučen na obe strani, ki je privedel do tega občnega zbora, rezultat v živinoreji pa bolj nazaj kakor naprej.

Nekako takole smo opazovali doslej na mestu, ki sem ga spodaj navedel. Tretje dejanje naše drame je pa privedlo do tistega žalostnega in resničnega izreka, ki pravi, da se pri denarju vse začne in vse neha, in da je brez denarja malo muzike. Uresničenje tega izreka je postavilo zvezin odbor v položaj napredka željnega kmeta, ki je v svrhuboljšanja svojemu — gospodarstvu — napravil načrt, na podlagi katerega hoče vpeljati menjalno-travniško gospodarstvo. Ker za izvedbo tega nima potrebnega kapitala, zaprosi za posojilo in ker mu je bilo isto že popolnoma zagotovljeno, je napravil zato potrebni kolobarni red, pripravil njive, pripravil mešanico travnih semen in travo že naročil. Spomladi, ko je imel že vse pripravljeno, ravno ko je bilo treba iti po travno seme in ga plačati, mu pa obljubovalec posojila sporoči, da mu posojila ne more dati. Kako je bil ta kmet v zadregi in nevarnosti, da mu bodo namesto z bujnimi travami obraščene njive ostale čez leto prazne in seveda bo posledica, da bo čez zimo žalosten v hlevu. Nekako v tak položaj ali položaj naslednjega primera je bil postavljen v zvezin odbor, ko je imel že vse pripravljeno za delati, mu je pa glavno odpovedalo. Mlad gospodar zaprosi v svrhuboljšanja hleva, oziroma gospodarstva (naprava gnojišča in gnojne jame) za posojilo za nabavo cementa. Ker mu je bilo isto že popolnoma zagotovljeno, je požimi navozil gramoz in izkopal potrebne jame, posojilodajavec pa mu tedaj sporoči, da mu posojila ne more dati. Tako je bil ta kmet, namesto da bi napredoval, nazadnje toliko na slabšem, kolikor je imel s tem stroškov in potov.

Ko v tretjem dejanju postane jasno, da samo volja in načrt ni zadosti, da armada brez poveljnika ali obratno ni možno, da je denar v blagajni mrtev in ne donaša koristi ali dokler ni sloge med delavcem in tistim, ki delo vodi, delovanje ni uspešno, zato se v četrtem dejanju skuša odstraniti izvor težav, kje bo matica včlanjena ter potem pod nepristransko včlanjenostjo skuša doseči sblizanje tistih dveh, ki sta se v prvem dejanju ločila. Navzlic zjasnjenju in spoznanju obeh je bil odbor zveze vsled teh sprememb ponovno postavljen v zelo težaven položaj. Nekako v tak položaj, kakor mlad gospodar, ki ima ob prevzemu posestva za izplačati nujna izplačila, za kar denarja nima, posojila pa v teh rasmerah dobiti ne more, zato mu preostaja samo izbira: ali danes prodati mlad les ali ga prodati čez čas z zemljo vred, ali takoj prodati nedoraščeno žival ali čez čas dve — doraščeni, ali danes hišo samo popraviti ali čez čas zidati novo. Jasno je, da bo prevdaren gospodar raje posekal mlad les, da mu zemlja še ostane in da bo hišo raje popravil, kakor pa pustil razpasti, če ve, da bi novo še težje postavil. Takega

gospodarja se je pokazal v našem slučaju tudi zvezin odbor, ker se je v kritičnem položaju, da naša živinoreja še nadalje propada, odločil za ustvarjene možnosti čim uspešnejšega pospeševanja živinoreje, katera je čim dalje bolj važna za naše gospodarstvo.

Kakor konec nobene drame ne zadovoljuje vseh gledavcev, tako opazamo da jih tudi konec naše ni. Ne smemo si prikrivati bridke resnice, da je prikritega še mnogo nezadovoljstva na obeh straneh. Ali je konec drame pravi ali ne, bo pokazala bodočnost. Ako ni pravi, pa vsaj moremo upati, da je tak, da je z njim ustvarjena možnost delati še pravilnejšega. To nezadovoljstvo pa nam ne sme jemati veselja in prikrivati potrebe do dela v pospeševanju naše živinoreje, ker na drugi strani lahko z veseljem ugotavljamo, da smo pri tej drami marsikaj videli in se tudi marsikaj naučili, slabega in dobrega.

Dobro premislimo, da si s takimi dramami ustvarjamo zelo slabe pogoje za napredek oziromaboljšanja razmer v gospodarskem in državlanskem oziru. Zato naj nam bo odigrana drama samo dobra skušnjava za bodočnost in pri tej priliki vsi skupaj trdno sklenimo biti v bodoče odkritosrčnejši, ako hočemo, da bo imelo naše prizadevanje uspeh, katerega bomo dosegli prav gotovo v veliki meri, ako bomo porabili vse svoje sile le v ta namen, namesto v nasprotnega. Odigrana drama naj nam pa bo v koristno šolo, da v bodoče pripravimo sebi in našim potomcem boljšo dramo, ki se naj ne imenuje drama, ampak pristno skupno kmetijsko gospodarsko delo.

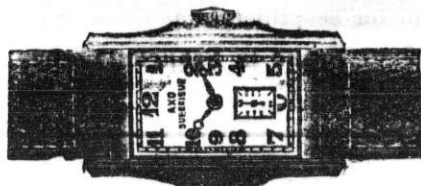
Sol za ljudsko hrano. Pred dnevi smo doživeli, da je v zalogi zmanjkalo soli za ljudsko hrano. Pravijo, da je sedaj že zopet ni na zalogi in da krivda ne zadene tukajšnjega založnika. Čitali smo tudi v časopisju, da je zmanjkalo soli v Novem mestu in nam je znano, da je tudi po drugih krajih države ni. Ker marsikje v tem mesecu obhajajo domač praznik, je slabo zalaganje s soljo obžalovati.

Žitni trg. Tendence je mlačna, celo ostale neizpremenjene. Povpraševanja so malenkostna in tudi ponudbe s strani producentov so male, ker so cene prenizke.

Krompir. Radi premilega vremena so dovozi v mesta zelo veliki, tako, da se kaže slaba tendence za vse vrste. Sele ko bo nastopila huda zima, je računati zboljšanjem cen.

Fižol. Cene so ostale neizpremenjene. Kljub bližajočim se praznikom so se zaključile večje množine fižola ribničana. Tukajšnja zadruga je letos naložila 25. vagonov fižola za inozemstvo, poleg tega je zaključila nadaljnjih 5 vagonov, katere bo nakladala po praznikih.

Samo Din 143.—

Št. 995. Elegantna KROM zapestna ura s finim pravim švicarskim Anker kolesjem, v kamnih tekoča **Din 143.—**

Št. 996. Ista s svetlečim kazalnikom in kazalci **Din 154.—**

Št. 912. Žepna ura Anker Remontoir, prvi švicarski stroj, lepo ohišje, zelo dobra **Din 35.—**

Št. 913. Ista z radium svetlobnim kazalnikom in kazalci **Din 45.—**

Triletno pismeno jamstvo. Nikak riziko. Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar. Cenik zastoj in poštne prosto.

H. Suttner, Ljubljana 9

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Vesele božične praznike želi
'Runo'
Tržič

3/4 zastoni, 1/4 za denar
Reklamni balončki — cepelini, prodajna cena D. 8
samo Din 2.—

Flanela D. 26
Hermelin D. 40
Za smuč. 58, 75

Bela brez
ovratnika
Din 33, 38

Kratke hlače D 19
Dolge hlače D 29

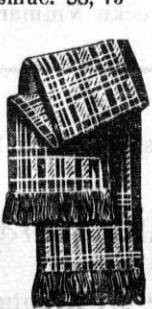

Mod. z 1 ov. D
boljša D 36
svil. popelin D 65

Pop. gladke D 59
Najfin. čit. D 75

Volneni šali D. 17, 29, 35
Svilene moške šerpe D 45

Triko rokavice moške
in damske Din 12.—
Boljše čisto podložene
Din 25.—
Usnjene, la nappa D 77

Najfinejše moške z kožo
podložene D 125

Stil kravate D 8, 9, 10,
15—25. Čista svila 50-70

Lepa izbira božičnih daril, damskih torbic, manikir, česalnih garnitur itd.
Oglejte si našo razstavo igrak v zadnjih izložbah. — Predvajanje vlakov
vsak popolden od pol 6 do 7 ure

Ivan Savnik — Kranj

Vsem svojim odjemalcem želimo vesele božične praznike

Težki časi so in ni mogoče plačevati!

Tako se ponavlja venomer, kadar gre za vprašanje zavarovanj. Ali ni v tem morda nekoliko preveč malodušnosti? In zlasti — ali ni v tem nekoliko premalo gospodarske modrosti? Vprašujemo se samo:

Kdaj je nesreča hujša? Ali v suhih ali dobelih letih?

Kadar imaš vsega v izobilju, pač ne boš tako močno občutil izdatkov za pogreb, za bolezen, ali celo za posledice požarov, vlomov in drugih nezgod. V težkih dneh gospodarskega pomanjkanja je pa lahko vsaka taka nesreča za tvoje gospodarstvo pogin.

Za zavarovanje mora biti denar!

To je edino gospodarsko pametno geslo. Pa še to:

Zavarovanje boš sklenil le pri domači Vzajemni zavarovalnici.

Zlasti dobro premisli, če ni morda že skrajni čas, da se zavaruješ za primer smrti, pa tudi za stare dni ali pa za doto svoje dece pri njenem življenjskem oddelku „Karitas“.

Če hočete imeti res vesele

božične praznike,

kupite si dober

radio-aparat.

Pridite in si oglejte zalogo radio-aparatov vseh svetovnih znamk — ne samo nekaterih.

Glavno zastopstvo „Radio“ r. z. z. o. z., Ljubljana

D. Schilling, Kranj

Aparate dajemo tudi na 12 mesečne obroke!

V vseh radiotehničnih vprašanjih vam je na razpolago preizkušen

strokovnjak

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Vesele božične praznike
s priporočilom za bodoče

Joško Špenko
Kranj

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi
vsem gostom in obiskovalcem

Franc Brulc
gostilničar
Kranj

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

M. Ogrizek
trgovina pletenin
Kranj

Vesele božične praznike želi

Jos. Koliaš
in sinova

kemična čistilnica - Kranj

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem svojim
odjemalcem in naročnikom

Albin Jazbec
Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

M. Bučar
pekarija
Kranj

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

Franc Šink
slaščičarna
Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem

„Jadran“
trgovina čevljev
Kranj

Vesele božične praznike
želi

Franc Strniša
trgovina čevljev
Kranj

Vsem našim cenjenim odjemalcem
želimo vesele božične praznike
in srečno novo leto.

Logar & Kalan
manufakturna zaloga
Lastnik Srečko Vidmar

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem

Ivan Rekar
spec. trg. — Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
želi naročnikom in odjemalcem

Viktor Tonejc
tapetnik Kranj

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem odjemalcem
in naročnikom

Maks Bernard
tapetnik
Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
želi

Batistič Rafael
trgovina s kožami
Stražišče pri Kranju

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi vsem

Ivan Murnik
bivši župan, pos. in gostilničar
Cerklje pri Kranju

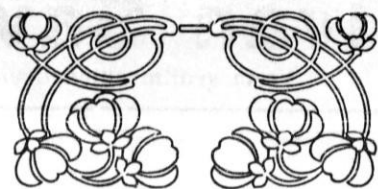
Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi vsem

Vinko Oselji
pečar, Kranj, Kokr. pr.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

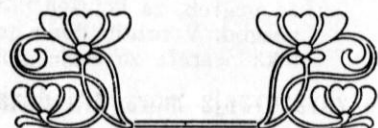

Gogala Alojz
poslovalnica trgovine Bat'a
Kranj

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem svojim
odjemalcem

JANKO RANT
ŠPECER. TRGOVINA - KRANJ

*Vesele
božične
praznike*

želi vsem svojim odjemalcem v
vseh podružnicah

*Mlekarska
zadruga*
Naklo pri Kranju

Vesele božične praznike želi
vsem naročnikom in odjemalcem

J. Knific
tovarna žime, Stražišče pri Kr.

Vesele božične praznike želi
vsem svojim obiskovalcem

KERN IVAN
trgovec in gostilničar
Cerklje

Vesele božične praznike!

Hotel Stara pošta, restavracija in kavarna

želi vsem cenjenim gostom in prijateljem ter se priporočata

Franc in Francka Lieber

Vesel božič in srečno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

Radanovič Andrej
trgovec — Cerklje pri Kranju

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem

Ivan Pernuš
trgovina — Kranj

Gostilna pri Zorcu

(Ivan Kumer) želi svojim gostom in znancem
vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vesel božič in srečno novo leto
vošči vsem svojim odjemalcem

Lipar Andrej
trgovina s kolesi, usnjem in drugimi
čevljarskimi potrebščinami
Cerklje pri Kranju

Nameščenci tvrde

Logar & Kalan
želimo vsem, ki posečajo našo
trgovino, prav vesele in zadovoljue
božične praznike in srečno
novo leto! Priporočamo se
za nadaljno naklonjenost.
Tine Savnik, Pepi Vidmar, Vili Mlaker

Vesel božič in srečno novo leto
želi

Ivan Čamernik
ključavničar, Cerklje pri Kranju

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

Požar Mihael
pek — Cerklje pri Kranju

Svojim obiskovalcem vošči vesele
božič in srečno novo leto

Osenar Stanko
brivec — Cerklje pri Kranju

Vesele božične praznike
in srečno novo leto vošči vsem

Rakovec Rudolf
trgovina z usnjem
Kranj

Svojim odjemalcem vošči vesele
božične praznike in srečno novo
leto

Mirko Čadež
pek — **Kranj**

Vesel božič in srečno novo leto
želi vsem

gostilna Joštar
Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
voščita vsem obiskovalcem

Francka in Jože Brolih
gostilna Ručigaj, Kranj

Priporoča se manufakturna trgovina

M. Koki - Kranj

Priznано najlepša izbira
skrajno solidne cene

Praznike vesele
midva ti pač želiva —
in nisva pozabila na novo leto
— srečno!
Če boš vince pil,
še božič bo vesel,
prazniki brez vinca
kot šala so brez vica.

Priporočata se
Nace in Ivanka Kokalj
gostilna pri Matičku
Kranj

Vesel božič in srečno novo leto
želi svojim obiskovalcem

Franja Sajovic
gostilničarka
Cerklje pri Kranju

Hotel Jelen
(hotelir Wand Rud.)

želi svojim gostom in znancem
vesel božič in srečno novo leto

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

Kmetijska okrajna
zadruga v Kranju

Frane Slemc

trgovec in izdelovatelj dvozarez-
ne cementne strešne opeke
Zgornji Brnik 35

želi svojim cenjenim odjemal-
cem vesele božične praznike in
blagoslovljeno novo leto.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi vsem
svojim naročnikom in odjemalcem
ter se priporoča še za nadalje

Andrej
Černilec

čevljar

Kranj

Kokriško predmestje 40

*Vesele božične praznike
in srečno, blagoslovljeno novo leto*

ž
e
l
i

Vsem cenjenim odjemalcem iz mesta
in okolice želim vesele božične praz-
nike in srečno novo leto!

Ivan Bitenc

ključavničar in trg. s kolesi, delavni-
ca Rožnovska ulica 94, trgovina v
Kokriškem predm., poleg gimnazije

*Hranilnica in posojilnica
v Kranju, Ljudski dom*

Vesel božič
in srečno v novem letu
želi

Kovina

železnina — **Kranj**

Nizke cene!**Din 65.-**

Priljubljeni sportni čevlji za šolsko mladino s prvostnimi usnjenimi podplati

Št. 26-28 Din 65.- Št. 31-35 Din 95.-
Št. 29-30 Din 85.- Št. 36-39 Din 125.-

Din 75.-

Jamstvo za zdravje Vaše dece

Št. 25-30 Din 75.- Št. 31-35 Din 95.-
Št. 36-39 Din 125.-

Din 95.-

Okusni ženski čevlji na zapono ali v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, rjav ali črni boks
Lakasti Din 125.-, 145.-

Velika izbira, nizke cene in prvovrstna kvaliteta nogavic, higijeničnih „Lufa“ vložkov, kopit,

Prvovrstna kvaliteta!

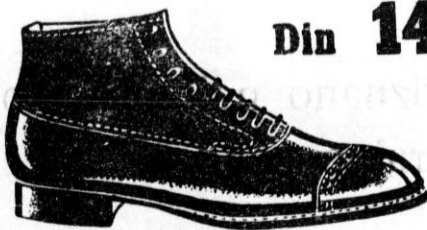
Peko

visoko-kvalitativni čevlji od običajnih do najfinejših vrst!

Pazite na svoje zdravje! Peko usnjena obutev Vam jamči zdrave noge! Naše lastne prodajalne nudijo bogato izbiro čevljev za vsak okus in vsak žep! Oglejte si in kupili boste prvovrstne smuške in gorske čevlje! Kupujte naše Goodyear čevlje, ki jih izdeluje v Jugoslaviji samo

Peko

Goodyear čevlji so najboljši čevlji na svetu!

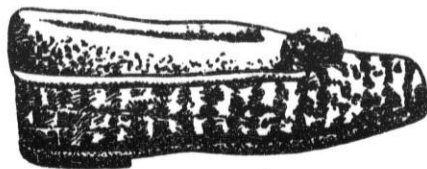
Din 145.-

Za elegantne gospode v slabem vremenu. Izborni podplati

Peko-krem, politur in ostalega pribora
omogočalo najcenejši nakup!

Prvovrstna kvaliteta!**Din 115.-**

Toplota in zdravje za občutljive noge so naši priznani melton čevlji

Din 38.-

Udobne tople copate iz velblodje dlake, neobhodno potrebne vsakomur za oddih po napornem dnevnem delu

Velika izbira snežk in galoš vseh vrst in najnovejših oblik svetovno poznanih znamk
TRETORN, RIGA-Quadrat itd.

Od Din 75.- dalje.

Nizke cene!

**Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem
in poslovnim prijateljem**

Zabret in sinova
opekarna, Bobovk pri Kranju

Jernej Jeršin mesar in prekajevalec **pri Matičku**

nudi za božične praznike cenj. občinstvu samo izbrano osnaženo
perutnino vseh vrst, mrežno pečenko, divje zajce, teletino,
sveže svinjsko in goveje meso itd. — vse po konkurenčni ceni.

Vsem svojim odjemalcem želim vesele božične praznike!

Hitite, da ne zamudite!

Ponovno imamo na zalogi veliko
izbiro **damskih plašcev** najnovejših
pariških krojev.

Nepremočljivi Hubertusi za dečke,
dame in gospode, **zimske suknje**
in obleke.

Največja izbira na Gorenjskem!

Pridite in prepričajte se o nizkih cenah in dobri kvaliteti!

Ročni izdelek! - Stoodstotno domače podjetje!

Soko obleke

Kranj, Glav. trg 102
(nasproti gostilne „Joštar“)

Naše darilo za božič 15% popusta!

Prepričajte se, da smo najcenejši!

Vsakovrstne pletene jopce, nogavice in druge volnene izdelke za odrasle in otroke v najnovejših vzorcih kupite najboljše ter najceneje iz prve roke pri

Joško Špenko, Kranj Glavni tr. 151

izdelovanje vsakovrstnih pletenin in nogavic
Starejše vzorce odprodajam po lastni ceni!